

20 Փարս

Համակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՌ ՏԵՂԵՆՈՒԹԻՒՆ
Ծ Ա Ղ Ի Կ Շաբաթաբերի
Կ. Պոլս, Էսկի Չապիթէ փողոց թիւ 61
ՇԱԲԱԹ Կ. Պոլս, Էսկի Չապիթէ փողոց

در علیہ اسکی ضبطیہ سواقندہ نومرو ۶۱
(نشان بر بیان مطلبه)

Direction du Journal ZAHIK
Constantinople rue Eski Zaptiè No. 61
chez M. NICHAN BERBERIAN

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Ազգային, Փաղափական, Գիտական եւ Գրական

20 Փարս

ԻԱՍՏԱՆԻ ՊԱՌԳՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլս	Համար	տարեկան	20 դրուշ
Կառավարութիւն	»	տարեկան	30 »
Ստորագրութիւն	»	»	8 ֆրանք

Թղթատարութեան ծախքը Ծաղիկի վարութեան
կը պատկանի :

Տնօրէնութեան ուղղութեամբ գրութիւնք կա լին
արտեր :

Ազգերը կամ բերանացի եւ կամ Նամակով կը ստ-
կարկուին :

ՈՐԲԱՆՈՅԸ

Եւտի-Գուլէի պարսպանքն
դուրս մեր մարդասիրական առաջին
հաստատութիւնն է Աղգ. Որբանո-
ցը, այդ դպրոցը՝ ուր հեռուէն կամ
մօտէն եկած են 2000 չափ դժբաղդ-
ներ :

Որբանոցի մը անհրաժեշտ
բաժին է որ եւ դպրոց այցելողին .
բայց հոն ուրբանոցեան սակ ուրիշ
զգացում մը կը պատէ սիրտը, կա-
րեկցութիւնն է այն :

Եւ մտածել թէ այդ պոստիկ ան-
ժառանգեալները ինչ թշուառու-
թիւններու մէջն անցած են իրենց
առաջին օրերուն մէջ, ինչ դառնու-
թիւններ կը պոստիկան անոնց սըր-
տերէն . այդ խեղճերը ի դուր իրենց
փափկիկ բազումներով մանեակներ
չինքու փորձած են իրենց հօր կամ
մօր վրիւ, այլ միշտ պարսպութեան
մէջ կարգաւորուած գտնուող դառն
յուսակարգութեամբ մը :

Աստիք կեանքի ամենէն մութ,
ամենէն քառամեկ երազին մէջ աը-
թնցած են, մինչեւ որ իրենց ըն-
թացքը կանխուած է հոն, որբա-
նոցը կենսանորոգ դարձնին կեան-
քը ունին, բայց արտուր չէ միթէ
այդ կեանքին մէջ խիստ ձմրան մը
ամբողջ արհաւիրքով սասանիլ :

Այդ նորակիցիկ իրողները պէտք
ունեն ծնողական սիրոյ տաքութեան,
որպէս զի աճին դարձան ծաղիկնե-
րուն պէս :

Բայց, պիտի ըսուի, չէ՞ միտր հի-
մա գործողութիւն հօր մը կամ մօր
մը խնամքին տեղ աղքիկ պաշտպա-
նութիւնը կը վայելին, պէտք չէ՞ որ
ուրախ ըլլան : — Ո՛հ, ոչ : Որովհե-
տեւ այդ պաշտպանութիւնը անբա-
ւական է . գլխաւորապէս Որբանոցի
չէնքը իր անձկութեամբ անկարող է
անվերջորէն որբերու այդ մեծ թիւը
նուազ թիւով որբերու յատուկ ա-
պաստան մը խնդրուած է շատ մա-
նուկներով : Բնակութեան սպասար
աւելի կը վատթարացնէ անոնց վի-
ճակը : Հիւանդութիւններ անվերջ
են հոն միշտ եւ Որբանոցը կը հայ-
թայթէ ստէպ Աղգ. Հիւանդանոցին
բազմաթիւ մանուկ հիւանդներ :

Գիշերները մանաւանդ Որբանոցը
անհուն կարեկցութիւն կը ներշնչէ .
ինչ կեղծելի եւ դառն է որբերուն
քունը, երբ փոքրիկ սենեակներու մէջ
ոտիպուած են անոնք իրենց գիշե-
րային մեծ հանգիստը կատարել,
այնպիսի սենեակներու մէջ՝ ուր հա-
զիւ 15 տղայ պիտի կրնային ա-
ռողջարար քուն մը վայելել, բայց
ահա տեղի անձկութեան պատճա-
ռաւ հոն 30—40 տղայք կը պառ-
կին . ինչ մահաբեր արտաշնչութեամբ
մը կ'ապակաւորին այդ ննջասե-
նեակներն : Յիշատի տոնը տառա-
պանքի խոր-վրայներն են :

Այսպիսի կացութեան առջեւ ան-
պատեհ չէ՞ ինքնին հետաքրքրուիլ
Որբանոցի ուսումնական վիճակով
թէ արդեօք ինչեւ կը սորվին, ման-
կավարժական թէ հակամանկավար-
ժական է որբերուն ստացած դա-
տիարակութիւնը, եւն, եւն : Այս
պայմաններուն ենթարկուած հա-
մարտութիւն մը կը լինէր այդ հի-
ւանդանոցի մէջ սրահը՝ ուր բախտ-
նօթ բարեկամի մը հետ, կարգաւոր
է ֆ. Մուրաֆեանի՝ որ աղքային այդ
գլխաւոր յարկի ներքին թիւիչ-
ներէն մին է, որուն բժշկական ձե-
ռքահասութիւնը նուազ գնահատուի
չէ, որչափ անոր այլ բարեմասնու-
թիւնները :

Մանուկութիւնը կոյս անգաստան
մ'է՛ որուն մակերեսը թեթեւ օր մը
զարդարեն պապայայտ ամենէն քաղցր
փթիթումները, հող մ'է այն, որուն
խորութեան մէջ թաղուած գանձեր
կան . թող արթուն մշակը անխնամ
չլքուի զայն եւ պիտի տիրէ շու-
տով իւր քրտանց փոխաբէն շատ մը
հարստութիւններու :

Որբանոցի համար այդ խնամքը
սրտի պարտք մ'է միանգամայն . թըշ-
ուառութեան զոհերը փրկելու վը-
սեմ հոգածութիւնն է այն : Ընդհա-
նորին ձեռքն է այդ պոստիկ գըթ-
աղքիւններուն աղէտները նուազեցնել
եւ անոնց տեղ ուրախ եւ զուարթ
կեանքի մը հաճոյքները դնել :

Փափաքելի է որ արագ միջոց-
ներ խորհուրդին այդ տղոց վիճակը
բարւադրու համար . ըստ իս լաւ
պիտի ըլլար որ ատոնցմէ մաս մը
բարեկամ աղքայիկներ իրենց պաշտ-
պանութեան տակ առնուին իրենց
տան մէջ եւ իրեն իրենց հարազատ
որդիներով խնամքի արժանացնէին
զանոնք : Այս մտօք հրաւեր մը թե-
րեւս իւր օգտակարութիւնը ունե-
նեայ յառաջիկային եւ Որբանոցը
այս կերպով քիչ մը աւելի տեղ կ'ու-
նենայ իւր պատասպարեալներուն հա-
մար :

Չունինք, այո՛, առաքինու-
թեանց մրցակիցներ, որպէս զի վար-
ձատրենք բարեգործները . բայց
այդ պիտիներուն համար ներքին գո-
հանակութիւնը ամենէն մեծ վարձ-
քը չէ՞ արդեօք եւ ինչո՞ւ հետամուտ
ըլլանք Մոնթիոնեան մրցանակնե-
րուն :

Անմիջական բարեկարգութեան
կը կարօտի Որբանոցը . կը հաւա-
տեն ինձ թէ այս մասին կարեւոր
ձեռնարկներ եղած են եւ սակայն
դժբաղդարար երկար ատենէն ի վեր
առկալ կը մնան : Կարող արուս-
տագէտ մը, Պ. Գոնտաժեան, պատ-
րաստ է իր ճարտարութիւններով
օժտել Որբանոցը եւ զայն վերածել
դպրոց-արուեստանոցի : Արհեստա-
կան կրթութիւնը իր ամենամեծ օ-
գուտները կրնայ ընձեռել այն որ-
բերուն եւ մօտիկ ապագային մէջ
շահու աղբիւր մը ըլլալ նաեւ Աղգ.
Հիւանդանոցի թեթեւ ուժ զիտէ, այդ
տղոց պատրաստածները գնել մեզ
ամենուս համար պարտաւորել բան
մը չափով ըլլայ . երբ անոնք մեր
պէտքերուն ծառայեն, ինչո՞ւ դուր-
սէն գնուանք ընենք :

Այս մտածումները կը դառնա-

մեր մտքին մէջ անցեալ օր հի-
ւանդանոցի մէջ սրահը՝ ուր բախտ-
նօթ բարեկամի մը հետ, կարգաւոր
է ֆ. Մուրաֆեանի՝ որ աղքային այդ
գլխաւոր յարկի ներքին թիւիչ-
ներէն մին է, որուն բժշկական ձե-
ռքահասութիւնը նուազ գնահատուի
չէ, որչափ անոր այլ բարեմասնու-
թիւնները :

Միւրիկ էր ինձ ընդարձակօրէն
գրել Հիւանդանոցի պաշտօնէից նը-
կատմամբ . սակայն այցելութեանս
գլխաւոր պատճառն այլ էր, այսինքն
Արմաշու Կարեւորներ շորճեայ Սթե-
բան վարդապետի այց երթալ, որ
տկարութեան պատճառաւ ամառ-
եայ ժամանակ մը մնաց Սթեբ. Հի-
ւանդանոց եւ ինչ որ Որբանոցի նը-
կատմամբ կատարեցի քննութիւն,
սուղ ժամերու մէջ մասնակի եւ պա-
տահական եղաւ . բայց լիովին վը-
րահասու եղայ թէ մեր Որբանոցն
իր ներկայ գրութեամբ որբերուն
փրկելական եւ բարոյական պահանջ-
ներուն համար խիստ անբաւական է
եւ թէ հարկ է անմիջական անօրի-
նութիւններ ի գործ դնել այդ թըշ-
ուառ մանուկներուն հանդէպ խղճի
մեծագոյն պարտք մը կատարելու
համար :

ՍԻՄՈՆ ԳԱՐԱՄԱՆԻԱՆ

ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Դադիկ ծաղիկներու դրասանք մը
կը կախէ ձակաթի, ո՛վ տօն, որ հին օ-
րերու հրապոյրները կը թափեն անոնք
բաժակի մէջ, ծաղիկներու թաղուէին
կուտաս փառքը քեզի չեղանքներ իր
վառ գոյներով : Դուն՝ զուարթութիւնը
մը մերժես մարդուն տարուակն ու
անձկութիւնն եւ սա կը թօթուէ իր վը-
րայէն զինք ձնոյ թփերը անապակ ու
ընտրանք մը մէջ թոչի անոր միտքը :

Ո՛վ տօն, ծաղիկներ՝ աղբիւր, խոր-
հրդաւոր պարկի, հեռու եւ զարման
ջիւղ օրերէն, երբ մայր բնութիւնը իր
նորանոր փթիթումներով կը հագուցնէ
ձմրան մերկութիւնը . բայց հիմա փու-
րան բաւական հաճոյքատար է քեզի
ամենէն չքանալ ձօններով օժտուել դարձ-
եալ . ահա պարտէ զինք մէջ յունիսի ա-
րեւին տակ ցամաք վարդը նոր կեանք
մը կը շնչէ քեզի համար, իր գլխիկը վեր
կ'առնու տարփոտ համբուրի տակ եւ
կը հրաւիրուի սիրուն հանգիստեղ
զարդն ըլլալու, անոր բազմազգի տե-
սակներն՝ իրենց թափէ թերթիկներով
կը գրեն սրտերու մէջ վարդալուս, հե-
թանոսական եւ քրիստոնէական ժամա-
նակներն ընդգրկող այս մեծ տօնը :

Բիւր գոհութիւն քեզ, ո՛վ տօն, որ
քու զուարթ քերթուածներովդ քեզե-
ցիկ օրուան մը ճառագայթները կը շո-
ղացնեն եւ մարդ քու փայլերով կուգէ
տեսնել երանութեան երազը, եւ թափ-
ներ առնուլ սա տարակներուդ պէս՝
որ անհուն կապոյտի պարսպութեան
մէջ իրենց սիրուն պարը կը կատարեն,
ինչպէս վարդ տղայքն, որ իրենց զը-
ւարթ խաղը կը շարունակեն խիտ խիտ
ծառերու տակ կամ լուս դաշտին վրայ :

Ս. Գ.

ԱՐՄԱՃԻ ԻՐԻԿՈՒՆ

ԱՌ ՏԵՂ Ե. Վ. Գ.

Լեռնային վերալայն մը կը նուազէր
կապոյտ երկինքին խաղաղութեան մէջ,
ուր մենաւոր Արուսեակին իրկնասէր
պտոյտը կ'սկսէր, եւ ամառութեան մէջ
ձորերուն ու լեռներուն օրոնց դանդաղ
ալիքը անանուն մանկակազոյն միգա-
նկարներէ մինչեւ Ս. Աստուածածնի
զառիվայրը կը ծանկրտ Գիւղէն, ստուերով
քօղարկուած, երկիւղած ու ինքնամոխի,
հովիտէն վեր կ'ելնէր մինչեւ բլուրին գա-
ղաթը, ուր, ալիքներու անհարթութեան
մէջն ցցուող խարակի մը պէս, որուն
խիստ ու բարի ներկայութեան նաւա-
րեկեալներու կարկամութիւնը կը կատչէ.
եկեղեցին կը բարձրանար լայն ու ծա-
նրը՝ իր միտախառն սպիտակութեամբ,
որ կ'օրէնքին արտուած ամբողջութիւնը ու-
նէր :

Արմաշու Կարեւորներ հեռաւորու-
թեան վրայ վառքն չէնքերուն միջին ե-
րկնայեան կը ծագուէին ծառերու սե-
խօղանկարներու խառնուած : Միջնաղբ
վերջին անգամ կ'սպիտակէր եկեղեց-
այն երեսին տօգոյն եռանկիւնը, մինչ-
դեռ քիչ մ'առաւելուս խառնակ ոսկե-
զօծումը կը սկսնար, կը ջնջուէր կիսա-
բացարձակ մեծ լուսամուտներուն վը-
րայ, որոնք իրենց պատաճառոյն ու
քաղցրագոյն վիճակ մը կ'ընդունէին
ստուերին աստիճանական խտացումն ի-
րենց խորը . լայն մնացող մը կը վա-
րանէր դեռ կարմրագոյն պորփրեւէ դը-
րանքին մարմարեայ քառակուսին վը-
րայ որուն ոսկի գրաքանդակը անըն-
թեան կ'ըլլար կիսալայն մէջ, որ,
մարդկային փառասիրութեան դէմ տըխ-
րօրէն հեղեղուտ՝ աստուածային ժամուն
մէջ կուգար մարելու ոսկի տողերը, մեղմ
արդար ու անդիմադրելի...

Արմաշուները դադրէր էին . միայն
վառքն միտաքօղ գալիքը դեռ կը
հնչէր ցանցաւ ոտնաձայներով, որոնք
եկեղեցային խորը կ'երթային նուաղիլ,
վայրկեան իրապէս վառական էր :
Կոչնակի զօղանք մը, բարձրութենէ
մը հնչել սկսաւ... առանձնութեան մէջ
իր վառական մեղամաղձոտութիւնը նը-
ւագեղով « Եկեցե՛ք » ի պահէ էր :

Անտուր ակնածանքով մը համակուր
էր, կրօնքի միթիթարի միամտութիւն մը,
վերջալայն կը խառնուէր ու կը պա-
րուէր վիս... Արմաշի « Եկեցե՛ք » ին
վրայ գրադէտի մը ըրած նկարագրու-
թիւնը շատոնց երազել տուած էր ինձի
այդ արարողութիւնը, ճրտում եկեղե-
ցիկ մը ծոցը, իրկնակերթի աղօթք,
առանց աղմուկի, լուսութեամբ, ստուե-
րով, արարողութեան, միայն մտախոհու-
թիւն, միայն երազանք... Աղօթքնե-
րու օմենէն անոյցը, խորագոյնը, օմե-
նէն ունաստեղծական ըլլալու էր, ե-
թէ ոչ ամենէն գիտականը առաւօտ-
եանին պէս : Աւարտող օրուան մէջ վեր-
ջին նայաւածք մը՝ զոր հանգիստը կը
չեղէ խաւարող նիւթական ալխարհէն
խորին յատուած ուղղութեամբ գաղափարա-
կան հորիզոններու, անշարժ, յաւիտե-
ական սէ՛ եւ այնքան պատշաճ խոնդ,
անօղ, երազուն վիճակներու : Յոգնած
ուղիղ յետին սարսուռները, անդորր
ու քաղցրահոգ յաւիտեական ջո-
րով խառնուած սուրճով, Անձնութեան հա-
մար զոր քունի մեղեդիութիւնն ու խա-
ւարդ կ'ենթադրեն, — կամ միտնջեա-
ւոր ներդաշնակութեան՝ կապոյտ գի-

շերին համար որ կ'իջնէ եւ կը ծաւալի
ամբաւ իմաստուն գործի մը պէս :

Եկեղեցին մտայ եւ ալ, տորիուն...
Խնկարոյր միթնաղ մը ամփոփուէր էր
վառքն ծոցը... Աղօթքները սկսած էին :
Դասին մէջ վառուած քանի մը մո-
մեր, չէ՛կ ու ստուերոտ լոյս մը կը ծա-
ւալէին . Գրիստօսի, Աստուծոյ գաղա-
փարով ու գիշերով լեցուն լոյս մը, —
վա՛րականներուն սրածայր չքանկարե-
րուն ետեւէն, որոց իւրաքանչիւրին դէմ-
քին յիշատակը հիմա վարանտ, առտ
բան մը կըլլար՝ ա՛յնքան անցեալով,
անձնութեան, աղօթքով կազմուած կ'ե-
րեւն : Լոյսը նուազելով կը բարձրա-
նար կարմրագոյն, ու խաղալին վայրա-
նակ ձակալին դրուաղներն ու շառա-
ւիները կը շողացնէր արարչի ցոլերով,
աւելի վեր, աւագ կամարին վրայ, կը
զուռնատէր, եւ ձեղունին վրայ կը հո-
գեւարէր՝ հասնելով գիշերին մէջ...
Տաճարին ալ կողմը, պատկերի մը
առջեւ, — Աստուածածնայ պատկերը, —
կ'անթել կը վառէր քանի մը նիհար մո-
մերու հետ, և անոնց անփոփ ու խեղ-
ճուկ կարկուտները պղպկալով կը լու-
սաւորէր նկարին ձեռնակ վարդոյրներն,
եւ հոն ծնողութեան, կնկուած կամ կո-
ղուն կնիկներու թափածալին կիսադէմ-
քեր կը լուսագէտէր : Տաճարին կիսաթե-
կոնքն ու գմբէթը գիշերային դեռ թա-
փանցիկ ստուերով լեցուէր էին, մինչ,
մոիթ պատերուն վերը, կիսաբացարձակ
պատուհաններէն՝ վերջապէս արկին-
քին մութ կապոյտ անդունդը կը նըշ-
մարուէր ընդ աղօտ՝ աստուածային
խոստումի մը քաղցրութեամբ, հեռա-
ւոր ու երանաւէտ Գրիստի մը պէս...

Կրօնաւորները իրկուան աղօթքները
կ'երգէին... Խոնկը, չէ՛կ թափանցիկ
ամպկներով կը բարձրանար դասին լոյ-
սին մէջ եւ հիացական վիճակի մը մէջէն
ծաւալող աղօթքի մը կը նմանէր :
Սիւնի մը տակ, միտաքօղ խորը մը
նստայ, խիստ փափաքով մը մութին
խառնուելու, վառական մենասէր ըստ-
ուերին, անոր մէջ անհետանալու, ա-
նոր միանալու պէս... Երանարգոյն
միջնաղբը՝ ուր կարենայի ալ աւելի
թաղուիլ նորանշան փոքրութեան մը,
խոնարհութեան մը զգացումներ մէջ,
ստուեր մը ըլլալու փափաքին՝ ու յետոյ,
կարծես, հաւատքն մէջ, — Երանար-
գոյն միջնաղբը, ուր կարենայի « Եկեա-
ցե՛ք » ին միջնաղբին խորհուրդը զգալ,
եւ ապահով ուղին՝ ուրկից հեռւ ըլլար
վարկ մենութիւնն ու տրտմութիւնն
մինչեւ երկնային անհարթութիւններ...
մանկութեանս մէջ ընդմիջաբաժնեւ ան-
հարթութիւնները, որոց իւրաքանչիւրը ան-
տարբերութեան ետեւէն կը բանաստեղծ-
ծականութեան համար պահուած՝ հիմա
արթնցեր էր վերջալայն ամառութեան,
կոչնակին գանգիւնէն, ծաւալող խոն-
կէն՝ ու խոնկուն, հիացական, համա-
կերպած երկայթէն այն վարդապետին՝
որուն չքանկարը ամառուով դասին մէջ
կը ցցուէր նոճասարսուռ եւ օր դուրսը,
պահ մը առաջ այնքան մեծ թուեր էր
ինձի...

Ձգացի այն տուն իմ քաղցր խոնդ-
քիս մէջ, թէ մանկութիւնս մը վերա-
դառնար ինձի, զիս Աստուծոյ տանելու
համար : Մանկութեան վերադարձը.
իր վերադարձին մէջ այնքան երանա-
ւէտ, իր միտմութեան համար այնքան ա-
նո՛ւշ, իր անգիտակցութեամբ այնքան
տենչալի մանկութիւնս... Մոռեց մը,
խղճի խաղիկ պէս բան մը կուլար ներս,
փոյթ չընելով, չզգալով բանականու-
թեան լուին մեկուսի փափաք... Ամէն
տեղերէ աւելի հոտ, տաճարին մէջ,
իրկուելը, աղօթքի միմունքներուն մէջ,

Սառեռու ազդեցու քիւնը բոյսերու վրայ. — Ինչպէս որ ցուրտ օդին հողին երեսը գտնուած ջուրը կը սառի, նոյնպէս ալ բոյսերուն մէջ գտնուած փոքր

քանակութեամբ ջուրը կը ստան ջուր-
տին աղբեցութեամբ: Ահա բոլորն մէջ
գտնուած ջուրը ստանալով, իւր ծաւալը
կը մեծնայ եւ կը խորտակէ բոլորն
բջիջներն (cellules) եւ քիչ ժամա-
նակէն բոլոր կը կորսուի:

Զմրան սառնամանիք այնչափ մեծ
մնասնէր չ'են հասցներ, որովհետեւ այս
սառու մը տեղի կ'ունենայ այն տեսակ
ժամանակ մը ուր արդէն բոլորը դադ-
րած են անելէ եւ տեսակ մը թմրու-
թեան մէջ կը գտնուին:

Սակայն գարնան սառնամանիք գէշ
հետեւութիւններ կրնան ունենալ, ու-
րովհետեւ այդ ժամանակ բոլորն ողոր-
դուած ըլլալով սնուցիչ նիւթով (sève),
շատ դիւրաբեկ է, եւ այդ ժամանակ
ձիւն չգտնուելով, բոլոր սառին աղբե-
ցութեան տակ կը գտնուի բոլորովին:

Պարտէզներու մէջ այս աղետներուն
առաջը կ'առնուի բոլորը փոխաթոյ
ծածկելով եւ կամ գանձը ջերմանոցնե-
րու մէջ դնելով: Սակայն դաշտերուն
մէջ, ընդարձակ տարածութեանց վրայ,
գործնական միջոց մը չի կայ: Ժամա-
նակէ մը ի վեր այդքանեք գարնան սա-
ռոյցներէն պահպանելու համար արհես-
տակար ամպ կը պատրաստեն: Եւ որ
համար կուար (goudron) կը վառեն ար-
տին այն կտորը, ուրիշը հոյժ կարենայ
մուխը տարածել բոլոր այգիին վրայ-
այս միջոցը երկու անգամեւ թիւն ու-
նի, նախ սուղի կը նստի, երկրորդ որ
գործնական չէ: Ուստի երկրագործին
համար անկարելի է այս աղետներուն
առաջը առնել: Իրեն կը մնայ միայն եւ
միայն համբերել եւ դիմանալ:

Մ. Կ. ՄԱՍԿԵԱՆ
Ուսանող Նախնի երկրա-
գործական վարժարանին

ԻՆՍՏԻԿՏԱՐՈՒ ՀՐԴԵՅԸ

Երկուշաբթի գիշեր առաւօտեան
դէմ իւսկիւտար յանկարծ արթնցաւ
հայ եւ յոյն եկեղեցեաց զանգակնե-
րու տխրագոյնիկ գանգիւններէն:
Ահաւոր լուսավառութիւն մը կար-
ծես կ'ուզէր վանել գիշերային խա-
ւարը եւ ամէն կողմէ խժուրէր ձայ-
ներ կը գուժէին: « Հըրեհ »:

Հաղարաւորներ կը փութան ա-
ղետներն վայրը եւ սուգ ժամանակի
մէջ ականատես կ'ըլլան Պաղար-
Պաղար լայն պողոտային արեւելեան
կարգը 11 տուններու պարման: Կար-
գծին վրայ եղած տուններն իրենց
մօտի բնակարաններով ոչ հեռաւոր
անցեալին մէջ բախտաւոր վկայներ
եղած են Նոր-Փաղի երբեմնի շէ-
նութեան ու բարգաւաճման եւ թէ-
պէտ հիմակ գուրկ աղբ ամանէն, սա-
կայն դէժ իրենց տան կը պարզը-
ւին մէկ կողմէն բնական ճոխ տե-
սարաններ, դաշտեր, այգիներ, ջամ-
լըճայի կրկին լեռնադաշտները, միւս
կողմէն կղզիներն, Փանարաբէի փա-

րոյր, Գարշ տաղըն եւ նոյն իսկ Ու-
լիմպոս լեռն իր ձիւնեղէն գօտինե-
րով պարուրուած յաւիտենական մը-
շուշի մէջ:

Ահա այդ տուններուն անկապտե-
լի գեղեցկութիւնները:

Հըրեհը սակայն իւր կատարու-
թեան նոր ճարակ մը կը նկատէ այդ
շէնքերն եւ անողոր խտութեամբ մը
մոխրակոյտներու կը վերածէ զա-
նոնք, ինչքերու ընդարձակ գերեզ-
մաններ՝ որոնց մէջ կը թաղուին խա-
ղաղ բնակիչներու ամէն գոյքերն:

Երբ թաղը կ'արթնայ, առաջին
անգամ կը տեսնէ հայ կաթնալա-
ճառի մը տունը բացերու մէջ, ու-
րոնց մէջէն դժբախտ պառաւ կնոջ
մը ամենէն սուր ճիւղերը կը լուսին:
մահուան դիմաց գտնուող այդ կնոջ
աղետալուր ձայնները բաւական զօ-
րութիւն կը կրնան պահ մը լսելի ըլլա-
լու եւ վանելու բացերուն պատճա-
ռած կատաղի ճարձատիւները:
Բայց վերջապէս լոշուաւը ամենէն
քսամբելի հրադատութեան մը զօհ
կ'ըլլայ իր տան մոխիրներուն հետ
խառնելով իւր իսկ դիակը, այնպէս
կծկուած եւ անկերպարան:

Այս ամէն տեսներուն մէջ կան իւս-
կիւտարու Նոր-Փաղի լիւթաւ: Խոր-
հըրդոյ չորս անգամոց տուններն, Մ.
Սէլեան, Գ. Ճէվաճիրճեան, Ե.
Գարբիշեան եւ Լ. Սարգիսօֆէ քիչն-
տիւններու: Նոյնպէս հանգուցեալ Սե-
նեքերիմ խալիպայի, հանգուցեալ
Գաղաղեան Սիմոն աղայի, Միսիւ
աղայի, Գալթըճեան Ստիկ աղայի եւ
Աբրահամեան Համբարձում աղայի
տուններն:

Պառաւ կնոջ եղերական մահէն
յետոյ, հըրեհը իր դժոխային հար-
ուածը տուած է թուարանութեան
ծանօթ ուսուցիչ Գարեգին Էֆ. Գա-
վաֆեանի՝ յափշտակելով անկէ անոր
ընդարձակ եւ գեղեցկադիր տունն
իր ամբողջ կահ կարասիով եւ թոյլ
չտալով իսկ աղետներ ամենէն անհը-
րաժեշտ պէտքերն: Ս'եր դժբախտ
պաշտօնակցին գեռատի աղջիկն Օր.
Դեղանայ՝ փրկութեան հրէշապէս
եղած այդ տան իմացներով հըր-
եհը. առաւօտեան քնոյ այն ա-
նոյն պահուն՝ երբ մարդ վրդուիչ ե-
րաշերէ կամ հոգեկան յոյզերէ բո-
լորովին հանգարտ ամենէն խորունկ
քնոյ կը յանձնէ ինքզինքը, այն պա-
հունէ որ սիրուն աղջիկը իմաց տուած
է իւր հայրիկին, եւ երբ Գալաֆե-
ան Էֆ. կէս բուն կէս արթուն հե-
ռուները կը փնտռէ հըրեհի նշան-
ներն, ահա կը տեսնէ որ իր տան
սանդուխը լուսաւորուած է անոռ-
վոր լուսով մը եւ հէքն յանկարծ տը-
խուր իրականութեան առջեւ սար-
սափած՝ հազիւ ուրեմն իրենցներով
կ'աղատուի վերահաս մահէն:

Եստ տխուր էր տեսնել զանի

գրեթէ կէս մը շուարած, իր տան
ետեկընդարձակ պարտէզներուն մէջ
գլխարաց եւ լոկ գիշերանոցով մը-
քսանամեայ արդիւնային աշխատա-
ւոր մը այսպէս բոլորովին զուրկ,
վայրկենի մը մէջ կորուսած ամէն
ինչ: « Դոնէ գրեթէ աղատէի » կը
մըմջէր ինքնիրեն:

Ի զո՛ւր իրեն միւլթարական խօս-
քեր կ'ըլլան, այնքան մեծ եղած է
հարուածը. բայց ամէն կողմէ կա-
րեկցութեան զգացումը այնչափ զօ-
րաւոր կ'ըլլայ, որ վերջապէս կ'սթա-
փի ան իր տրտմութենէն եւ իր մէջ
բաւական կորով կը գտնէ դիմադ-
րելու այդ աղէտըն: Հոն են Գրի-
գորի Սրբազան, պաշտօնական ան-
ձեր եւ ուրիշ սիրողաւ երիտասարդ-
ներ՝ որոնք միջոցներ ձեռք կ'առնեն
անոր անմիջական պէտքերուն հա-
մար:

Բայց Գալաֆեան Էֆէնտի իր այս
դժբաղդութեան մէջ լուսննային մը-
նալ կուգէ եւ ամենայն վեհանձնու-
թեամբ խառն կ'արդիւն էր բարե-
կամներուն որ եւ է հանգանակու-
թիւն կատարել:

Ս. Գ.

Ջ Ի Կ — Ջ Ա Կ

— Հարս մը ո՞ւր կը թափէ ուրա-
խութեան արցունքը:
— Կեարք մահուան անկողնոյն քով:
— Ի՞նչ է դրամաժութը:
— Փետի մը դրամաժութը:
— Ո՞րն է ճշմարիտ դպրոցը:
— Ծուկան:
— Ի՞նչ է խնայողութիւնը:
— Հարստութեան բանալին:
— Ի՞նչ է կանանց այցելութեան
նպատակը:
— Բամբասանք:
— Ո՞ր է պատիւը, յարգանքը:
— Քաւկին մէջ:
— Ո՞ր ուսման դասատու չունինք
միայն:
— Բարոյականին:
— Ո՞րքեք են առաջին ըզեհանե-
րու յաճախողները:
— Ընտանեկան օւսմաններէն փախչող-
ամուսինները:
— Ի՞նչ բան չարութիւն մը ըրաւ ա-
ռուտրական հրապարակին վրայ:
— Չորոգը:
— Ո՞րն է գիրնալու միակ դեղը:
— Եփրեմ Գլխիս ս'անգուցիլիս:
Վ. Յ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

ԵՐԵՒԱԿԱՅԱԿԱՆ

Ընդհանուր Պոլսոյ ժողովրդեան
երկու ամիսը անգամ մը, հարստանալու
յոյսը կ'արձարծի. ամեն ոք եր-
կաթուղու վիճակահանութեան առաջին
պարգեւը չափելու՝ ոգի ի բոլին կը սպա-

սէ, եւ գլխաւորաբար 50 հոգիէ ի զատ
ամենքն ալ յուսախաբ մնալով, խեղճ
վիճակահանութիւնը՝ միւլթուաւոր բե-
րաններէ, լուստանք, անէճք չը մնար
որ չը լսէ:

Օրինակի համար, Օր. Տիւրիւկ ի մօ-
տոյ պիտի ամուսնանայ. օրն ի բուն
սպանիական դղեակներ կը կատուցանէ
մտքին մէջ, որուն իրագործման համար,
հորաւին իրեն նուիրած երկու երկաթ-
ուղու արժէթիցներուն վիճակահա-
նութեան առաջին պարգեւը լիւրի պի-
տի բաւէ, ամբողջ հանդերձանքը, գըլ-
խարկ, ձեռնոց՝ նոյն լիւր գնդասեղն
անգամ, յատկապէս Բարիգէն բերել
պիտի տայ: Անգամ բաղդը Օր. Տիւ-
րիւկին այս ամեն իրճերը կարծես չը
տեսնար, եւ կ'երթայ ուրիշ մը երջան-
կացնել: Խեղճ աղջիկը անմիջական մօրը
վրայ վազելով, կը սկսի գանգատել:

— Մ'է, մայրիկ, այս ի՞նչ անբաղդ
եմ եղեր, ի՞նչ կ'ըլլար, գոնէ 60 հազար
ֆրանք չափէ (գիտե՞լի է որ երկաթ-
ուղու բաժնեթուղթ ունեցողները, ա-
ռաջին պարգեւը չափէին ինքն
վերջը, փոքր պարգեւներու կը վիճակն)
ինչ կուգէն թող ըսեն, անյաջողութիւն
մը կայ վրանիս:

— Տըու պէս կը խօսիս, Տիւրիւկ,
առի բաղդիս ուղղ մըն է:

— Մ'ըսեր, մայրս, այսչափ ժամանակ
է գոնէ անգամ մ'ալ եւ չափէի, ի՞նչ
կ'ըլլար:

— Կրնա՞ս ստիպել որ բաղդը քեզի
ժպտի:

— Գիտե՞նի տակը անցնի ասանկ
բաղդը, չըսնայ ու թառամի:
Թողունք որ Օր. Տիւրիւկին բարկու-
թիւնը անէճքներով մեղմի, մենք անց-
նինք ուրիշ մէկ նկարագրութեան:

Տան մը մէջ՝ տարուան մը ամուս-
նացած երկու ամուսնուհի, հետեւեալ խօ-
սակցութիւնը կ'ընեն:

— Կարպիս աղա, չըմէնտըֆէրի բի-
յաբօին քաշուկներն քանի՞ օր կայ:
— Աւաֆրանկա Օգոստոս մէկին պի-
տի քաշուկ:

— Ես աւաֆրանկան գիտե՞մ:
— Մաշալա՛հ, ամեն օր աւաֆրան-
կային պոչին փակած էք, հիմա՞յ չիլ-
տես կոր:

— Ամիսը պաշտաւ, մօտան պաշտաւ,
հիմա՞յ քանի՞ օր կայ, դուռն ան ըսէ:

— Տասըմէկ օր մնաց, Մաննիկ,
հէմ աւ անգամինը վեց հարիւր հազար
ֆրանք է:

— Դա ինչ աղէկ պան, աղուոր տուն
մը մեզի կաններ, երեք չորս հատ ալ
իրատի համար առնենք նէ կ'ուլի պէս
կէշինով կ'ըլլանք:

— Հազար տուն չեմ առներ, ըլլա-
լին ետքը թաւայէթճէ ձեռքով նորէն
չինել կուտամ:

— Գուցում Կարպիս աղա, չամա-
չըրընք մոթթ վախէն դուրս ըլլայ, մէյ-
մընալ ալլուն մոթթ չըլլայ:

— Ան չէ ամա, քովդ երկու չըմէն-
տըֆէրի թուղթ կար նէ ո՞ր է:

— Ձիտե՞ս, անկա անցած շաբթու
ձախեցի, Մատամ Լաթուրին՝ ֆիստա-
նիս իլէն շաբաթայի պարտքը տուի:
— Մախեթի՞ր մի...:

— Հապա ի՞նչ ընէի, անխորտար ընդի
լսի քի վեց օսիկ տուր տէի, չունի՞մ ըսի:

— Սա նայէ, անխորտար կիւզէ՞լիմ՝
տունները, խանութները բիւթիւն գնաց:

— Հիմա՞յ պէտքէ՞յ քի ֆիստանիդ, չարխա-
լիդ բիւթնք զարնէ տէ տուն առնենք:

— Պաշխա չըմէնտըֆէր չունի՞նք:

— Ունինք ամա, ծախածներուդ
զարնէ նէ:

— Քա աման տուն ալ, զաթը ա-
նոնք ուղուրու չըմէնտըֆէրներ չէ-
լին քի:

— Ինչէն գիտցար:

— Ուղուրու ըլլային նէ, սարաֆի
ծառք չէին անցներ:

— Եանի բիւթնքն ծախածներուդ
զարնէ նէ կայ եւս, տունը տեղը ալթ
խաթ պիտի ընեմ:

— Ես առջի գիշեր էրածս տեսայ
84563 նոմըրն պիտի վաստիկ, առջի
շաբթուան նոր առած չըմէնտըֆէրդ
նօմըրն է:

— Քա Մաննիկ, տուն առնելունս,
Պէյ օղու բասա՞մ մը առնենք նէ տահա
աղէկ չըլլար:

— Աման տուն ալ, բասա՞մն օրթան
կը նստուի դահէր, ինծի մնայ նէ Ար-
միկներ տուններին կը ծախեն կոր եղեր,
ներս ըսաւ քի բէք քէշէրի պանէ, հի-
մակուրէն կէօզ խուլախ էդի տէ, աղէկ
պան մընէ ծառքէ չը փախցնենք:

— Բարան ծառքս ըլլալն ետքը,
թող անոնք մեզի ետվարով ըլլան, հէմ
ինծի նայէ, հարկուր հատ ալ չըմէնտը-
ֆէրի թուղթ առնելու է քի բիւթնքն:

— Բասնի զարնէ նէ, իրատներինս կեւեղ-
ցունենք. հէլէ Պէյ-օղուի տողուն ելլը
քանի մը հատ մեծ խօսխախտ կայ քի՞
ի՞նչ կ'ըլլայ նէ ըլլայ, մոթթ վախ պիտի
առնեմ:

— Մէյմընալ Պէյլիք տէրէի բիւթնս
Ալեօնին ետքը բէք սիրտս սիրած է,
ան առնենք:

— Կառնենք, թող երթայ մնայ:

— Կարպիս աղայ, նայէ հիմակուրէն
ըսեմ, ասիկ ետքը նաթթիկենց, Ուս-
կուկենց, անկէ ետքը դրացներուս հետ,
մէյմընալ տեսնուելու չենք:

— Չաթը ասիկ ետքը անանկ վար
թախրմներու հետ տեսնուել, մեր պատ-
ուոյն կը վայելէ...

— Վերջապէս չրիկ կնիկ իրենց ըզճանքը
այն աստիճան բարձրացուցին որ, Բօ-
չիլտներու կամ պարոն վանտըրպիլի
հարստութիւնն անգամ չը պիտի բաւէր
գանձը գոհացնելով. բարեբախտաբար
տանը դուռը զարնուցաւ:

— Ո՞ր է...:

— Սասապն է, առջի օրուան միսին
փարան կուգէ կոր:

— Ենթոյն այս գիւղոյն, իրականու-
թիւնը անմիջական իւր տեղը գրաւեց:

Յ. Մ. ՀԱՅԵԱՆ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԻ

ՀԱՅՈՒՄ. — Երեւոյ. ժողովոյ մէջ վար-
չապետ Ռուսիոյ յայտարարեց թէ. « Ռու-
սիայի համար պէտք մ'է յարստեւել

— 12 —

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԿՏԱԿԸ

ՀԵՂԻՆԱԿ

Յ. Մ. ՀԱՅԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ Զ.

ՏԱՐԲԵՐ ՍԻՐՏԵՐ

— Տիկին Սարգիսէին յատկապէս
բարեւ ըրէ:
— Դիւտու վրայ, բախով երբ փո-
ղոցին դուռը բացաւ, Զօրա անոր մօ-
տենալով, վեհերտա ձայնով մը ըսաւ:
— Օրիորդ, կը ներէ՞ք որ մինչեւ
Մէլքար Պուրիս ձեզ ընկերակցիմ:
— Կը խնդրեմ այդպիսի ձանձրութիւն
մը մի՛ առնէք, ես միտակս կրնամ եր-
թալ:
— Ձէ, աղջիկս, չէ, ըսաւ Հաճի ա-
ղան, մինչեւ վաճառանոցէն անցնիլդ
թող Զօրան քեզ ընկերակցի, քու տա-
րեքը ունեցող պարկեշտ աղջիկ մը մի-
նակը փողոց անգամ ելնելու չէ:
Գալինիկ այս առարկութեան դէմ
խօսք մը չը գտնելով Պ. Զօրայի հետ
մեկնեցաւ տունէն:

Երկուքը քով-քովի կը քայլէին, եւ
գրեթէ երկուքն ալ միեւնոյն մտածու-
մով դրաղեալ, լոկի կը յառաջանային:
Երբ Սարգեարի վաճառանոցը անցան,
Զօրա տիրող լուսթիւնը խզելով ըսաւ:

— Օրիորդ, գիտե՞ս հայրս ինչ հաս-
կըցնել ուզեց բախով թէ՛ մայրդ եւ դու
արդէն մեր ընտանիքէն կը հասարակը:

— Ո՞հ, այո, ըսել կուզէր թէ սերտ
բարեկամներ ենք եւ թէ պէտքի մը ժա-
մանակ կրնամ ազատօրէն իրեն դիմել:
Աստուած իմ, մեր մասին ո՞րքան բու-
րեւիրտ է:

— Ասիկէ աւելի մեր ամուսնութեան
ակնարկել կուզէր. ո՞հ ինչո՞ւ համար
անգիտանալ կը ձեւացնես:

— Սիրելիդ իմ Զօրա, իրաւունք
ունիս, քանի որ աղետօրէն եւ համար-
ձակ խօսեցար, ես ալ համարձակ պի-
տի ըլլամ: Սիրոյ համար կըսեն թէ այն-
պիսի զգացում մըն է նա, որ երթական
իրով միայն կը զբաղի բոլորովին յա-
ժըղտակուած ուրիշ կամեք չունի, այլ
միայն սիրել... եթէ ձեռնարկ է այս բ-
նածին, ո՞հ Զօրա, կը սոսկամ սիրոյ
ենթարկուել:

— Սէր զգալէ կը սոսկան:

— Այո՛, այնպէս կ'երեւակայեմ թէ
սէրը սիրելէ աւելի տեսակ մը մոլեգ
նիլ ըսել է, այսու հաշտեք՝ զեւ միշն:

հիմակ այդ տեսակ զգացում մը չեմ ու-
նեցած, բայց համոզուած եմ որ եթէ
սիրեմ, քեզի միայն պիտի սիրեմ:

— Ո՞հ, Գալինիկ, պաշտելիդ իմ Գա-
լինիկ, զիս այդպէս յուսադրելով չես
գիտեր որ աստիճան երջանիկ կըսես:

— Ըսել է որ նկարագրածիս նման
յիմարաբար կը սիրես զիս:

— Քեզ համար կեանքս տալն եր-
ջանկութիւն կը համարեմ ինծի:

— Ո՞հ, Աստուած իմ, ի՞նչ դժ-
բաղդութիւն... ուրեմն անհրաժեշտ
պէտք է որ քեզ սիրեմ, չեմ ուզեր որ
իմ պատճառաւ թշուառ ըլլաւ դու:

— Եւ ես պիտի սպասեմ եւ պիտի
աշխատեմ ինքզինքս սիրցնել, իրաւունք
ունիս, Գալինիկ, եսասիրութիւն է այս
ընթացքս:

Գալինիկ չը պատասխանեց, Զօրայի
սիրոյ յայտարարութիւնը զինքը կը խըրտ-
չեցնէր, կը խորհէր թէ Զօր

երբեք չի շարունակուած ինչ ևս ձեռք բերել Անգլիոյ բարեկամութիւնը ։

Պէտքը . — Գերման մամուլը ջերմ գոհունակութեամբ կը խօսի Ռուսիոյ մարտիկներու ըրած բանախօսութեան համար , որով Պ . Մարքիզը կը յայտարարէ թէ . « Իտալիա բնաւ չուզեր ըստինքն իրերեակ յիշակակցութենէն » ։

Հռոմ . — Պ . Բրիտի հեռագիր մը ուղղելով Ռիպուկոնա լրագրին՝ կը կարծէ թէ . « Երբեք չի շարունակուած ինչ ևս ձեռք բերել Անգլիոյ բարեկամութիւնը » ։

Լոնտոն . — Նորագոյն տեղեկութեանց նայելով Վիեննայի Անգլ . դեսպան Պ . Մոնտըն Լորտ Տըֆընսին պիտի յարգէ , իբրեւ Բարիքի դեսպան ։

Հռոմ . — Զօր . Պալտինա Մասուայէ ձամբայ ելաւ , Իտալիա դառնալու համար ։

Զիւպիո . — Արծաթի անարգել դժբախտութեան կուսակից Պ . Թալլըր Ժողովրդականաց նախագահութեան ընտրելի նշանակուելու հաւանական կը կարծուի ։

Լոնտոն . — Անգլիական կառավարութիւնը որոշեց նաւատորմին մէկ մասը շարժուել վիեննայի մէջ զենեւ դեպքերէն ։ Հարկը մարտանաւ Բորթ թրմութիւնի նաւահանգիստը պիտի խըմբուի ։

Ազգային լուրեր

Քէօթհէնայի առաջնորդական տեղագրական Արթ . Տ . Միլիտի Վ . Աղաւնեանի , որ Պրոտայի Ձէնկիւնի դիւղը կը գտնուի , հրաման ստացաւ ուղղակի իւր պաշտօնատեղին երթալու ։

Պ . Գեորգ Միլեր Ծառնազարեան Ռուսահայը , որ վերջերս վախճանեցաւ , վեց հարիւր ոսկի կտակեր է Ս . Էլմի-ածնայ հետնադրելու և աղքատներուն ։ Այդ գումարը բաժնուելու է ըստ արամաղորդեանց կտակին ։

Կերակի , Կրօնական Ժողովոյ երկրորդ ատենագիտութեան Գեր . Տ . Հմայեակ եպիսկոպոս . Պատրիարքարանի գործակալաւոր Յիւրիանի Արքեպիսկոպոսի հետ ընկերացած Ստրիկի պաշտօնատեղի դըննաց և տեսակցեցաւ արքայապետին և կրօնական գործոց նախարարին հետ ։

Պէզման Մայր և Լուսաւորչեան երկուսն վարժարանաց ամսվերջի հարցաքննութիւնը պիտի սկսին յառաջիկայ երեքշաբթի , 9 յուլիս , և պիտի վերջանան հինգշաբթի , յուլիս 11 ։

Գնահատելու հիման վրա 14 ամսուաւորն և կէս օրէ վերջի ի փամ 6 ։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Սահակ-Մեսրոպեան միջանակարալ խօսիւնքն որ բարեխառակ Յովսէփ Իշխանեանի կողմէ հաստատուած է , պիտի կատարուի յառաջիկայ 1897 տարւոյ Ռուբէնին ։

տասնամեայ խօսքը հետեւեալն եղաւ .

— Մեր մարդը ինչ վիճակի մէջ է ։
— Սենեակի երթանք , կապաղեց Սուչո , առանց ուրիշ պատասխան մը գտնելու ։

Եւ միասին սենեակն անցան . Սուչո վարանման մէջ էր , իրողութիւնը մեղմացուցիչ կերպով մը յայտնելու միջոց մը կը փնտռէր ու չէր գտնէր ։

— Այսօր ո՞ր գաղտնի , հարցուց Պ . Ռուբէնին ։

— Զարմանալի հարցում , անմիջապէս Պոլիս իջնալով Ռուսիոյ մէջ գրաւմատան վերատեսչին հետագիւր մը ուղղելով , խնայողի թէ , Միլայեւ Դաւիթեանի ժառանգորդները գտած եմ , և թէ պայմանաւորաբար չաւարտած անդ պիտի գտնուինք . որովհետեւ արդա Միլայեւ Դաւիթեանի կտակին մէջ յայտարարուած է որ եթէ որդեակ պայմանաւորաբար չաւարտուի , եղբորը այրիքն ո՞ր է ։ Ժառանգորդը չը մնայ , նոյն գումարով մօզզան քաղցին մէջ անկեանց մը հաստատուի ։

— Աղէկ ես ըրեր , որովհետեւ տիկին Սարգիսի ուր բնակիւր գիտեմ արդէն ։

— Ա՛հ , Օհան խոստովանեցա՞ւ հարցուց խնդրութեամբ ։

— Անշուշտ , քանի որ կտակը իւր

էր զայն լռեցնալու համար , բայց 23 ամեակ հէր երկտասարդը հաւատարմաբար իր կողմէն կործնուելով ձկն ինկաւ և խեղդուեցաւ ։

Խոսիլի Մայր . — Բարձր . Ապագա բաշտի մայրը , Էմիլէ հանրմ , մայրաքաղաք ժամանեց և Պէպէթի ծովագիւրեայ ապարանքը իջնաւնեցաւ ։

Շաքիր բաւա . — Անտոյոյի նահանգաց քննիչ բաշտ Սիւրադէն Թոքաւ եւ անկէ ալ երկուսն զայնք է . այս վերջին քաղաքը յիշեալ բաշտին բնակութեան կեդրոնն է ։

Շաքիր . — Կերակի գիւր ժամը 7 ինչդեհ ծագեցաւ Իսկուտար , Պալլար պաշտ , նուէ գոհեցաւ թաղը , Հրդեհը տան եւ մէկ տուն լափեց . որոց մէջ մեր պաշտօնակից շախմատ Գարեգին Էֆէնտի Գալաֆեանի բնակարանն ալ կը գտնուէր , Գարեգին Էֆ . , որ մերկարող ուսուցիչներէն է՝ այս արեւմտի արդարահատիկ կացութեան մասնակցաւ ։

Թանգ . — Մոնիքիոն կըսէ թէ Տիարապէթի մէջ փորհարութեան հիւանդութիւն կը տիրէ ։

Անճառապա . — Անցեալ գիւր , Թալմալայի մէջ , Ալեքանտր Պալանտանուն տան եւ ութ տարեկան երկտասարդ մը , ուղղութեամբ հարուածով մը , իր գանկը պայթեցաւ , Անճառապան իր կրթել մասնակցի որդէս զի հիմնական ըլլալ անպատեհ գործ մը ըրած ըլլալուն եւ իրենները այդ անպատեհութենէն ազատ պահելու համար՝ որոշած է անճառապան ըլլալ ։

Պոլլարի . — Կերակի , Ֆոսանական Բաշէ ընկերութեան գրասենեակի ղեկավարին 50-60 ոսկի գողցուէր է . Գողցուած գումար արկղակալին սեպհականութիւնն էր ։

Նալլայի դեպք . — Իգսալ կըսէ թէ չորեքշաբթի առաւոտ , Դալմիթի մէջ , Եանեայի Բէթրօ անուն մարդ մը ձերբակալուէր է , իբրեւ Տիկին Պրանցոնի և Օր . Բարալմանի ընդ տանող աւազակներէն մին ։

Նալլայի դեպք . — Իգսալ կըսէ թէ Իգսալի օստիկանութիւնը մեծ կտակարարութեամբ վառեց գրասէն և կտակարարութեամբ վառեց գրասէն ։ Ոստիկանութիւնը այժմ վառեցին տէրերը կը փնտռէ ։

Քոլեա . — Սոսկալի համաճարակը Եղիպտոսի մէջ օրական 250 չափ զոհեր կ'ընէ ։

Մաղկալիս . — Իգսալի մէջ ծաղկաւոր քան օրուան մէջ յետեւ հոգի սպաննած է ։

Գանակոմուրի . — Անցեալ օր , Այվանէրայի մէջ , Սալիս անուն մարդ մը , իբրեւ նախնական դատարանի բարապետներէն սեւեռով Սալիսի զլուռն զաւազանի ու ժգլին հարուած մը տալով վրաստեց . բարապետը քիչ ետքը հիւանդանոցին լնջ մեռաւ . իսկ մարդասպանը ձերբակալուեցաւ ։

Արկա . — Անցեալ հինգշաբթի , Պ . Լէոնտաս Զարիթիի սպասարներէն մին՝ Թարապետի ծովագիւրը ձիու վրայ հեծած կենդանին ջուրը մայրցած

ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽԱՆՈՒՑՈՒՄ

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽԱՆՈՒՑՈՒՄ

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽԱՆՈՒՑՈՒՄ

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽԱՆՈՒՑՈՒՄ

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽԱՆՈՒՑՈՒՄ

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽԱՆՈՒՑՈՒՄ

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽԱՆՈՒՑՈՒՄ

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽԱՆՈՒՑՈՒՄ

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽԱՆՈՒՑՈՒՄ

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽԱՆՈՒՑՈՒՄ

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրոտայի , Տրապիզիտի , Մուսուլի , Պիլիպի , Տրապիզիտի , Գոնեսի , Սեփիլի , Արաբիայի , Հալիպի , Էնիպիլի , Վանայ , Էրզրումի , Մարթիքի , Հալիպի և Տրապիզիտի նահանգներուն մէջ ալ , չնորհա Վեհ . Սուլթանին , կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ ։

Յունիս 27 թուականով Բարձր . Մեծ Եպարքոսին ուղղեալ հե